

ИСПУЊЕЊЕ ОБАВЕЗЕ ОД СТРАНЕ ТРЕЋЕГ ЛИЦА

Испуњење обавезе извршено од стране трећег лица у време блокаде рачуна стечајног дужника, представља злоупотребу права која не може довести до престанка обавезе независно од евентуалног постојања правног интереса лица које је то учинило.

Из образложења:

„Потраживања тужиоца која су била утврђена УППР-ом, тужени је требао према плану да уплати у висини 10% од укупно утврђених потраживања а то је износ од 2.170.995,40 динара у пет једнаких кварталних рата. Тужени је уплатио четири рате према утврђеној динамици али је пета рата плаћена од стране трећег лица дана 24.7.2013. године, када је тужени био у блокади. Блокада туженог је била од 3.7.2013. до 8.8.2013. године. Тужилац оспорава последњу уплату а тиме и испуњење Плана у утврђеном проценту јер сматра да је последња уплата извршена противно одредби члана 46 Закона о платном промету, што има за последицу ништавост уговора односно уплате и због тога се нису стекли услови за отпис потраживања по УППР. Нижестепени судови закључују да је Закон о платном промету предвиђао прекршајну санкцију за кршење члана 46 закона, па због тога не постоје разлози за ништавост уплате.

Према оцени ревизијског суда овакав закључак нижестепених суда се не може прихватити.

Прописивање прекршајне одговорности у Закону о платном промету не искључује примену члана 103. Закона о облигационим односима. Услед чињенице да је плаћање обавезе стечајног дужника из УППР, извршено од стране трећег лица за разрешење ове спорне ситуације релевантна је одредба члана 296. Закона о облигационим односима којом се регулише могућност испуњења обавезе од стране трећег лица. У ставу 2. наведеног члана је прописано да је поверилац дужан примити испуњење од сваког лица које има неки правни интерес да обавеза буде испуњена, чак и када се дужник противи том испуњењу. Из овог законског одређења следи да се обавеза од стране трећег лица може испунити само када то лице докаже постојање интереса који је заснован на закону. Зато се постојање интереса трећег лица усмереног на изигравање закона не може сматрати правно допуштеним. Напротив, поступање у интересу усмереном на изигравање императивних законских норми води злоупотреби права, која је забрањена у смислу одредбе члана 13. Закона о облигационим односима. Стога извршене уплате одабраним повериоцима из УППР од стране трећих лица за рачун стечајног дужника који је у блокади води изигравању поверилаца чија су потраживања утврђена са мером условног отпуста. Зато је овакво поступање ништаво у складу са чланом 51. Закона о облигационим односима.

Тужилац је одбио да прихвати испуњење учињено од стране лица које је у моменту када је уплата извршена било повезано лице са стечајним дужником. Зато извршено одбијање испуњења од стране трећег лица у конкретном случају не води престанку обавезе стечајног дужника

Следом изложеног, Врховни касациони суд налази да услов који је предвиђен УППР-ом који би довео до отпуста дуга тужиоцу од 90% није остварен. Зато је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Прев 591/2018 од 24.10.2019. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 3.7.2020. године)